

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU18

Ekonomisk familjepolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår fyra tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör

- reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå (s. 21)
- överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående (s. 21)
- dubbeldagar i föräldraförsäkringen (s. 21–22)
- föräldraförsäkringen för företagare (s. 22–23).

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden. Yrkandena handlar bl.a. om föräldraförsäkring, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

I betänkandet finns 33 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP). I fyra reservationer (S, SD, V, KD) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Cirka 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Familjepolitik och föräldraförsäkring.....	9
Barnbidrag.....	24
Underhållsstöd och bostadsbidrag.....	26
Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.....	30
Reservationer.....	33
1. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (M).....	33
2. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (SD).....	34
3. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (C).....	35
4. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (V).....	36
5. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (KD).....	37
6. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (L).....	37
7. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (MP).....	38
8. Reserverade dagar, punkt 2 (SD, KD).....	39
9. Reserverade dagar, punkt 2 (V).....	40
10. Reserverade dagar, punkt 2 (MP).....	40
11. Reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå, punkt 3 (SD, KD).....	41
12. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 4 (S, V).....	42
13. Dubbeldagar, punkt 5 (S, V).....	42
14. SGI-skydd, punkt 6 (SD, KD).....	43
15. SGI-skydd, punkt 6 (C).....	43
16. Snabbhetspremien, punkt 7 (M, C, MP).....	44
17. Tillfällig föräldrapenning, punkt 8 (SD).....	44
18. Graviditetspenning, punkt 9 (SD, KD).....	45
19. Översyn av graviditetspenningen, punkt 10 (SD).....	45
20. Företagare, punkt 11 (S, V).....	46
21. Föräldraledighet i ensamföretag, punkt 12 (V).....	46
22. Informationsuppdrag, punkt 13 (M, SD, C).....	47
23. Barnbidrag, punkt 14 (SD).....	47
24. Flerbarnstillägget, punkt 15 (C).....	48
25. Underhållsstöd, punkt 16 (SD).....	49
26. Underhållsstöd, punkt 16 (KD).....	49
27. Underhållsstöd, punkt 16 (L).....	50
28. Bostadsbidrag, punkt 17 (SD).....	50
29. Bostadsbidrag, punkt 17 (C).....	51
30. Bostadsbidrag, punkt 17 (MP).....	52
31. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (SD).....	52
32. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (V).....	53
33. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (KD).....	54
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	55
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22.....	55

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Familjepolitik och föräldraförsäkring

1. Familjepolitik och föräldraförsäkring

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,
 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,
 2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,
 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,
 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,
 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,
 2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,
 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,
 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,
 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och
 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (KD)

Reservation 6 (L)

Reservation 7 (MP)

2. Reserverade dagar

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD),
 2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S),
 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,
 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4 och 6,
 2021/22:3182 av Helena Bouveng (M),
 2021/22:3505 av Martin Ådahl (C),
 2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD),
 2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 25,
 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 1,
 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 6 och
 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Reservation 8 (SD, KD)

Reservation 9 (V)

Reservation 10 (MP)

3. Reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 16,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6,
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 9 och
2021/22:4094 av Annika Hirvonen och Annika Strandhäll (MP, S).

Reservation 11 (SD, KD)

4. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 11,
2021/22:2893 av Roger Hedlund (SD),
2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6,
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 9 och
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Reservation 12 (S, V)

5. Dubbeldagar

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7,
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 6,
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 10 och
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Reservation 13 (S, V)

6. SGI-skydd

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1652 av Rickard Nordin (C),
2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 7 och
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 14 (SD, KD)

Reservation 15 (C)

7. Snabbhetspremien

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 9,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8,
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7 och
2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del.

Reservation 16 (M, C, MP)

8. Tillfällig föräldrapenning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1524 av Camilla Brodin (KD),
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 16 och
2021/22:3075 av Sofia Amloh m.fl. (S).

Reservation 17 (SD)

9. Graviditetspenning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3 och
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 15.

Reservation 18 (SD, KD)

10. Översyn av graviditetspenningen

Riksdagen avslår motion

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 4.

Reservation 19 (SD)

11. Företagare

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om föräldraförsäkringen för företagare och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 31,
2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,
2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 20 (S, V)

12. Föräldraledighet i ensamföretag

Riksdagen avslår motion

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12.

Reservation 21 (V)

13. Informationsuppdrag

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 30 och
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5.

*Reservation 22 (M, SD, C)**Barnbidrag***14. Barnbidrag**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:23 av Angelica Lundberg (SD),

2021/22:31 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD),

2021/22:528 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:1611 av Magnus Ek och Jonny Cato (båda C) och

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 7.

*Reservation 23 (SD)***15. Flerbarnstillägget**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:35 av Angelica Lundberg (SD),

2021/22:530 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:605 av Jan Ericson (M),

2021/22:1744 av Åsa Hartzell (M),

2021/22:3177 av Helena Bouveng (M),

2021/22:3326 av Sofia Westergren (M),

2021/22:3587 av Lars Beckman (M),

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 2.

*Reservation 24 (C)**Underhållsstöd och bostadsbidrag***16. Underhållsstöd**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 15 och

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 41.

*Reservation 25 (SD)**Reservation 26 (KD)**Reservation 27 (L)***17. Bostadsbidrag**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20,

2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3417 av Emma Hult (MP) yrkande 11,

2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 23,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 11–15 och

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 85.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (C)

Reservation 30 (MP)

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

18. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 8–10 och

2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 14.

Reservation 31 (SD)

Reservation 32 (V)

Reservation 33 (KD)

Stockholm den 21 april 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Rasmus Ling (MP), Ann-Sofie Alm (M), Elsemarie Bjellqvist (S), Jennie Åfeldt (SD) och Tony Haddou (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionerna tar upp olika frågor om bl.a. föräldraförsäkringen, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Familjepolitik och föräldraförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen gör fyra tillkännagivanden till regeringen om reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå, överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, dubbeldagar och föräldraförsäkringen för företagare. Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. föräldraförsäkringens inriktning, SGI-skydd och snabbhetspremien, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (KD), 6 (L), 7 (MP), 8 (SD, KD), 9 (V), 10 (MP), 11 (SD, KD), 12 (S, V), 13 (S, V), 14 (SD, KD), 15 (C), 16 (M, C, MP), 17 (SD), 18 (SD, KD), 19 (SD), 20 (S, V), 21 (V) och 22 (M, SD, C).

Gällande ordning

Allmänt om föräldrapenningförmåner

Föräldrapenningförmåner lämnas enligt 11 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) i två olika former, dels föräldrapenning för vård av barn med anledning av ett barns födelse eller adoption, dels tillfällig föräldrapenning i särskilda situationer när någon avstår från förvärvsarbete för att vårda ett barn eller i samband med att ett barn har avlidit.

Föräldrapenning

Rätt till föräldrapenning har en försäkrad förälder som vårdar barn under tid när han eller hon inte förvärvsarbetar eller avstår från förvärvsarbete. Som villkor gäller bl.a. att föräldern under tiden till huvudsaklig del faktiskt vårdar barnet på det sätt som krävs med hänsyn till barnets ålder (12 kap. 2 och 3 §§ SFB). Enligt 12 kap. 5 § SFB har barnets mor rätt till föräldrapenning fr.o.m. den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.

Föräldrapenning betalas ut till barnets föräldrar. Med förälder likställs den som är särskilt förordnad vårdnadshavare och som har vård om barnet samt blivande adoptivföräldrar. Vidare kan föräldrapenning betalas ut till en förälders sambo eller make om makarna stadigvarande bor tillsammans (11 kap. 4 § SFB).

Föräldrapenning med anledning av ett barns födelse lämnas enligt 12 kap. 12 och 19 §§ SFB under högst 480 dagar sammanlagt för föräldrarna. Av dessa lämnas 390 dagar med belopp på sjukpenningnivå eller grundnivå och 90 dagar på s.k. lägstnivå.

Vid flerbarnsfödelse lämnas föräldrapenning för det andra barnet för ytterligare 90 dagar på sjukpenningnivån, dock lägst på grundnivån, och 90 dagar på lägstanivån (12 kap. 42 § SFB).

För barn födda t.o.m. 2013 går dagarna att ta ut till dess barnet fyller åtta år eller slutar första klass. För barn födda fr.o.m. 2014 kan dagarna användas till dess barnet fyller tolv år eller slutar årskurs 5, men fr.o.m. barnets fyraårsdag kan endast sammanlagt 96 dagar sparas. Om ett barn blir bosatt här i landet under sitt andra levnadsår lämnas föräldrapenning under högst 200 dagar sammanlagt för föräldrarna, och vid flerbarnsfödelse under ytterligare högst 76 dagar för varje barn utöver det första. Om barnet blir bosatt här i landet efter det andra levnadsåret lämnas föräldrapenning under högst 100 dagar sammanlagt för föräldrarna, och vid flerbarnsfödelse under ytterligare högst 38 dagar för varje barn utöver det första (12 kap. 12 och 13 §§ SFB).

Överlåtelse av föräldrapenning och reserverade dagar

När båda föräldrarna är vårdnadshavare har de enligt 12 kap. 15 och 17 §§ SFB rätt till hälften var av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan överlåta rätten till föräldrapenning till den andra föräldern med undantag för 90 dagar på sjukpenningnivå, s.k. reserverade dagar.

Dubbeldagar

Föräldrapenning för samma barn och tid kan enligt 12 kap. 4 a § SFB lämnas till båda föräldrarna samtidigt under barnets första levnadsår, s.k. dubbeldagar. Som mest kan 30 sådana dagar tas ut.

Förmåns- och ersättningsnivåer

Föräldrapenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels föräldrapenning (12 kap. 9 § SFB).

Föräldrapenningen har tre olika ersättningsnivåer: sjukpenningnivån, grundnivån och lägstanivån.

För 390 av de 480 dagarna lämnas ersättning baserad på den sjukpenninggrundande inkomsten, förkortad SGI (sjukpenningnivå). För föräldrar som har haft låga eller inga inkomster lämnas i stället ersättning med ett fast belopp för dessa dagar, 250 kronor per dag (grundnivå). De återstående 90 dagarna ersätts lika för alla, med 180 kronor per dag (lägstanivå).

För att få föräldrapenning på sjukpenningnivå de första 180 dagarna krävs att föräldern under 240 dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen dels har varit försäkrad för sjukpenning, dels under hela den tiden skulle ha haft rätt till sjukpenning som överstiger lägstanivån.

Sjukpenninggrundande inkomst

Föräldrapenning beräknas på föräldrarnas SGI. Denna fastställs av Försäkringskassan utifrån den beräknade årliga arbetsinkomsten.

I vissa skyddsvärda situationer finns det möjlighet för en försäkrad att behålla en tidigare SGI även om förvärsarbetet har upphört, s.k. SGI-skyddad tid. SGI-skydd gäller under tiden när den försäkrade helt eller delvis avstår

från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte har fyllt ett år (26 kap. 15 § SFB). Om den försäkrades SGI då har sänkts ska föräldrapenningen till dess att barnet uppnår två års ålder beräknas på den SGI som gällde före sänkningen (12 kap. 27 § SFB). Enligt praxis gäller detta om föräldern i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under tiden uppbär föräldrapenning. För den som är helt ledig från arbetet krävs att föräldrapenning tas ut under minst fem kalenderdagar per vecka.

Om föräldern blir gravid på nytt innan barnet är ett år och nio månader behåller föräldrarna föräldrapenning på sjukpenningnivå – den s.k. snabbhetspremiem (12 kap. 29 § SFB).

Inkomst av näringsverksamhet ska enligt 25 kap. 8 § SFB räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Det gäller bl.a. dem som bedriver enskild näringsverksamhet eller handelsbolag. För egenföretagare bestäms SGI utifrån näringsverksamhetens beräknade nettointäkt, dvs. den beskattningsbara inkomsten. Med nettointäkt eller beskattningsbar inkomst avses företagets resultat efter avdrag för kostnader, eventuella avsättningar och avgifter, men före skatteavdrag. Även om det enligt regelverket är den förväntade intäkten av näringsverksamheten som SGI av annat förvärvsarbete ska avse används i praktiken tidigare års beskattade inkomst för att bedöma den framtida inkomsten. För denna bedömning finns föreskrifter och allmänna råd utfärdade av Försäkringskassan och tidigare Riksförsäkringsverket.

För en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet i någon form ska, under en tid om 36 månader (uppbyggnadsskedet), SGI beräknas till minst vad som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för någon annans räkning. Om inte villkoren är uppfyllda lämnas föräldrapenning på grundnivå (25 kap. 7 a och 9 §§ SFB).

Enligt 5 § föräldraledighetslagen (1995:584) har en förälder rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess barnet är 18 månader. En förälder har därutöver rätt att vara helt ledig medan föräldern får hel föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken.

Tillfällig föräldrapenning

Tillfällig föräldrapenning betalas enligt 13 kap. SFB ut till en förälder som behöver avstå från förvärvsarbete för vård av ett barn som är under tolv år och i vissa fall även vid vård av barn upp till 16 års ålder. För vård av barn som inte fyllt tolv år kan ersättning lämnas vid sjukdom eller smitta hos barnet, när barnets ordinarie vårdare (t.ex. dagmamma) är sjuk eller när en förälder behöver följa med barnet till en barnvårdscentral. Vidare kan tillfällig föräldrapenning betalas ut när barnets andra förälder besöker läkare med ett annat barn.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, har rätt till tillfällig föräldrapenning i samband med sjukdom eller smitta hos barnet och för kontaktdagar. Ersättningen för kontaktdagar är till för att ge föräldrar till barn med

funktionsnedsättning som omfattas av LSS möjlighet att lära sig mer om hur de kan stödja sitt barn och ges med tio dagar per barn och år. Dagarna kan tas ut från barnets födelse fram till att barnet fyller 16 år.

Fadern har en särskild rätt till tillfällig föräldrapenning under högst tio s.k. pappadagar i samband med ett barns födelse eller adoption (13 kap. 10–14 §§ SFB). Vidare kan tillfällig föräldrapenning betalas ut under högst tio dagar per förälder och barn i samband med att ett barn har avlidit (13 kap. 31 e–31 f §§ SFB).

En förälder får överlåta sin rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av ett barn till någon som är försäkrad för tillfällig föräldrapenning och som i stället för föräldern avstår från förvärvsarbete för att vårda barnet (13 kap. 8 och 9 §§ SFB).

Tillfällig föräldrapenning beräknas utifrån föräldrarnas SGI på samma sätt som för föräldrapenning.

Graviditetspenning

En försäkrad som är gravid har enligt 10 kap. SFB rätt till graviditetspenning om graviditeten sätter ned hennes förmåga att utföra sitt förvärvsarbete med minst en fjärdedel och hon inte kan omplaceras till ett annat mindre ansträngande arbete. Detsamma gäller om den gravida kvinnan på grund av risk för bl.a. fosterskador har stängts av från sitt arbete med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160). Ersättningen kan lämnas tidigast fr.o.m. den 60:e dagen och längst t.o.m. den 11:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse. Rätten till graviditetspenning vid risker i arbetsmiljön gäller för såväl arbetstagare som egenföretagare. Graviditetspenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels graviditetspenning och ersättningen motsvarar sjukpenning.

Adoptionsbidrag

Adoptionsbidrag kan lämnas till försäkrade föräldrar för kostnader vid adoption av barn som inte är svenska medborgare. Bidraget lämnas med 75 000 kronor för varje barn (21 kap. 2 § SFB).

Motionerna

Familjepolitik och föräldraförsäkring

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) begär i kommittémotion 2021/22:4019 yrkande 1 att det utreds vilka möjliga incitament det finns för att föräldrar ska vilja välja ett mer jämnt och konsoliderat uttag av föräldrapenningdagarna. I yrkande 5 anför motionärerna att regeringen ska återkomma med relevanta lagändringar för att föräldrapenningen på grundnivå, dvs. för den som inte har någon arbetsinkomst, ska begränsas till 365 dagar. Utgångspunkten är att ersättning till nyanlända ska vara lägre än för de som är födda i Sverige eller som har bott i Sverige under lång tid och begränsad till ett ersättningssystem,

nämligen etableringsersättning. Liknande tillkännagivanden begärs i motion 2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8 och i motion 2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 4. I den sistnämnda motionen anförs även att rätten till retroaktiv föräldrapenning för nyanlända helt bör avskaffas (yrkande 3).

Enligt kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) ska barnets bästa och varje barns unika behov vara centralt i utformningen av föräldrapenningen (yrkande 9). Frågan om hur föräldrapenningen fördelas bör föräldrarna få bestämma utifrån egna förutsättningar och behov. Motionärerna framhåller även behovet av att uppnå ökad flexibilitet i föräldrapenningen genom att ta bort fyraårsregeln (yrkande 12). Många försäkrade har dagar som gått förlorade på grund av att bara ett visst antal föräldrapenningdagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år. Vidare anförs att föräldrapenningen bör stärkas (yrkande 13). Regeringen bör därför göra en översyn av föräldrapenningen i syfte att låta föräldrar få ut en större andel av sin inkomst vid uttag av föräldrapenningdagar. Motionärerna anser även att adoptionsbidraget bör höjas (yrkande 24). Ett stärkt bidrag har en omfördelande effekt som gör att även hushåll med medel eller låg inkomst får en större benägenhet att adoptera.

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15 efterfrågar motionärerna en översyn av föräldraförsäkringen i syfte att utarbeta en modern föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten. Motsvarande tillkännagivande begärs i partimotion 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28.

I sistnämnda partimotion yrkande 27 föreslår motionärerna även ett tillkännagivande om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar. I yrkande 29 begär motionärerna ett tillkännagivande om att återinföra jämställdhetsbonusen och införa en jämställdhetsbonus för vård av barn (vab). För att alla föräldrar ska kunna delta på en jämställd arbetsmarknad vill motionärerna se över möjligheterna att återinföra och kraftigt förstärka jämställdhetsbonusen som infördes 2008 och avskaffades 2017. I syfte att föräldrar i större utsträckning ska ta gemensamt ansvar för vab-dagarna vill motionärerna dessutom att möjligheterna att införa en vab-bonus ses över. Motsvarande tillkännagivanden begärs i kommittémotion 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2. I kommittémotionen anför motionärerna även att lägstanivådagarna i föräldraförsäkringen bör avskaffas (yrkande 3). Därutöver menar de att 80 procent av föräldrapenningdagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år, i stället för som i dag fyra år (yrkande 4).

Ida Gabrielsson m.fl. (V) anför i kommittémotion 2021/22:2613 att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål (yrkande 1). Mycket tyder på att måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken har försämrats efter 1990-talet. Denna trend måste vändas. Fler ersättningar inom socialförsäkringen bör indexeras, i första hand inkomstindexeras, för att motverka att klyftorna fortsätter att växa. Vidare anger motionärerna att regeringen bör

utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör (yrkande 2). Den omständigheten att ersättningar som bostadsbidrag och studiebidrag är knutna till åldersgränser kan innebära att ett barn som passerar en åldersgräns eller avslutar sina gymnasiestudier men ändå bor kvar i hushållet kan få stora effekter på en familjs ekonomi.

Ebba Busch m.fl. (KD) begär i partimotion 2021/22:4166 yrkandena 1–5 tillkännagivanden om familjens betydelse för barnen och samhället, att föräldrarna är de viktigaste personerna i barnets liv, att alla politiska beslut ska analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för familjer och nära relationer, att politiken bör göra det möjligt för föräldrar att få mer tid för barnen samt om en mer flexibel föräldraförsäkring.

I kommittémotion 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del föreslår motionärerna en friare föräldraförsäkring med höjda lägstanivåddagar.

I kommittémotion 2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del anser motionärerna att regeringen bör utreda formerna för en ny modell för en modern, flexibel och jämställd föräldraförsäkring. Bland annat bör föräldrar ha möjlighet att välja en kortare föräldraförsäkring med högre ersättningsnivå eller en längre med lägre ersättningsnivå. Merparten av föräldrapenningdagarna ska kunna användas fram till dess att barnet fyllt två år och resterande dagar fram till utgången av det år då barnet blivit skolpliktigt.

I motion 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del begärs att föräldraförsäkringen moderniseras i linje med intentionerna från Föräldraförsäkringsutredningen (dir. 2017:98), t.ex. genom att föräldraledigheten i högre utsträckning tas ut tidigare i barnets liv.

Reserverade dagar

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 9 föreslår motionärerna att de 90 reserverade dagarna i föräldraförsäkringen även ska gälla de som saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Eftersom de reserverade dagarna är på sjukpenningnivå gäller de inte personer som saknar SGI, vilket bl.a. innebär att många utrikes födda som ännu inte arbetat och därmed inte fått någon SGI i Sverige inte omfattas. Liknande förslag finns i kommittémotion 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

I motion 2021/22:3182 av Helena Bouveng (M) begärs ett tillkännagivande om en delad föräldrapenning. Det skeva uttaget av föräldrapenning är en starkt bidragande faktor till att ojämställdheten mellan män och kvinnor fortfarande är stor. Effekterna av en delad föräldrapenning bör enligt motionären utredas.

Linda Lindberg m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2021/22:2381 yrkande 10 att de reserverade dagarna i föräldraförsäkringen avskaffas och valfriheten återges till familjerna. Föräldrarna bör ha förtroendet att fullt ut bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras. Likande tillkännagivanden föreslås i

motion 2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD) och i motion 2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD).

Martin Ådahl (C) begär i motion 2021/22:3505 att det ska utredas hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till vardera föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse, med undantag för ensamstående föräldrar som har rätt att utnyttja hela föräldraledigheten.

I kommittémotion 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4 och 6 anför motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag dels om en individualiserad föräldraförsäkring, dels med förslag baserat på modellen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101). Föräldraförsäkringen bör delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering ska ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt. Syftet är inte bara att styra uttaget av föräldrapenningdagar till barnens första levnadsår då behoven av omsorg är som störst, utan också att undvika att personer som kan spara många föräldrapenningdagar, t.ex. på grund av höga inkomster, använder dem för att dryga ut sin semester.

Ebba Busch m.fl. (KD) begär i partimotion 2021/22:4166 yrkande 6 att tvångskvoteringen i föräldraförsäkringen ska avskaffas. Föräldraskapet är ett gemensamt åtagande och föräldrar vet bäst vad som passar den egna familjen och det egna barnet. Ett liknande tillkännagivande begärs i kommittémotion 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

I kommittémotion 2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 16 begärs att 90 dagars örönmärkt föräldrapenning för vardera föräldern ska införas även för föräldrapenning på grundnivå.

I kommittémotion 2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 25 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om tredelad föräldraförsäkring. Två lika stora delar ska vara vikta för vardera föräldern, och den tredje delen ska kunna fördelas så som föräldrarna själva vill, även till förmån för en annan person. Ett motsvarande förslag finns i motion 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 1.

I motion 2021/22:4094 av Annika Hirvonen och Annika Strandhäll (MP, S) föreslås att även dagar med föräldrapenning på grundnivå ska ingå i den tid för vilken en förälder inte kan lämna över sin rätt till föräldrapenning till någon annan (reserverade dagar).

I motion 2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S) anför motionärerna att frågan om hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan bör ses över.

Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) anser motionärerna att det bör finnas en större flexibilitet att överföra dagar till andra personer i barnets närhet (yrkande 8). En utökad möjlighet att föra över dagar till andra

närstående skulle underlätta för många stjärnfamiljer och livspusslet för många familjer.

Linda Lindberg m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2021/22:2381 yrkande 11 att föräldrapenningen ska kunna överlåtas till mor- och farföräldrar. Möjligheten att överlåta föräldrapenning till mor- och farföräldrar skulle kunna underlätta för många familjer, i synnerhet ensamstående föräldrar, och bör därför utredas. Ett liknande tillkännagivande begärs i motion 2021/22:2893 av Roger Hedlund (SD).

I kommittémotion 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6 vill motionärerna se en utredning av hur de dagar i föräldraförsäkringen som inte är örönmärkta ska kunna användas av andra vuxna som är viktiga för barnet.

I partimotion 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 9 anger motionärerna att det bör införas en rätt för vårdnadshavare att överlåta föräldrapenningdagar även till närstående som inte lever i samma hushåll. Det kan exempelvis vara far- och morföräldrar eller vuxna syskon. Inkomstbortfallsprincipen ska tillämpas för den som tar ut föräldrapenningen. Ett liknande tillkännagivande begärs i kommittémotion 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Dubbeldagar

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 6 föreslår motionärerna att fler dagar med föräldrapenning ska göras till dubbeldagar. Ett likalydande förslag finns i kommittémotion 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7.

Martina Johansson m.fl. (C) anser i kommittémotion 2021/22:3649 yrkande 5 att det ska vara tillåtet med ett obegränsat antal dubbeldagar.

I partimotion 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 10 menar motionärerna att samtliga föräldrapenningdagar ska kunna användas som dubbeldagar. Ett liknande tillkännagivande begärs i kommittémotion 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

SGI-skydd och snabbhetspremien

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7 föreslås att snabbhetspremien i föräldraförsäkringen tas bort. Att ta bort den del av den särskilda beräkningsgrund som ger ett förlängt SGI-skydd vid ny graviditet och adoption (den s.k. snabbhetspremien) skulle bidra till att kvinnor är borta en kortare tid från arbetsmarknaden och därmed till högre inkomst och pension. Ett motsvarande tillkännagivande begärs i kommittémotion 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8.

Även i kommittémotion 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) begärs att snabbhetspremien avskaffas (yrkande 9). Motionärerna framhåller att det finns risker med såväl alltför täta födslar som med lång frånvaro från arbetsmarknaden. Motionärerna anser även att möjligheterna att koppla

skyddet av föräldrarnas SGI till hur länge han eller hon har tagit ut föräldrapenning i stället för till barnets ålder bör utredas (yrkande 7).

I motion 2021/22:1652 av Rickard Nordin (C) menar motionären att möjligheterna att ändra föräldrapenningens regler för att ge föräldrar samma möjligheter att tillbringa tid med sitt barn utan att riskera sin ekonomiska trygghet bör ses över. Regeln om att föräldrapenning måste tas ut under minst fem dagar per vecka när barnet har fyllt ett år för att föräldern inte ska gå miste om sin SGI bör ändras.

Ebba Busch m.fl. (KD) begär i partimotion 2021/22:4166 yrkande 7 att den sjukpenning- och föräldrapenninggrundande inkomsten för föräldralediga bör skyddas i tre år. Förslaget syftar till att underlätta för pappor att vara föräldralediga när barnen är lite äldre. I dag påverkas föräldrarnas SGI om han eller hon går ned i arbetstid utan att samtidigt fylla ut med lika många föräldrapenningdagar.

I motion 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del föreslås att snabbhetspremierna tas bort.

Tillfällig föräldrapenning

I kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 16 anser motionärerna att antalet dagar med sorgepeng bör ökas. Om ett barn under 18 år avlider bör varje vårdnadshavare ha rätt att vara ledig 22 dagar med ersättning i form av tillfällig föräldrapenning.

I motion 2021/22:1524 av Camilla Brodin (KD) anförs att frågan om att införa tio kontaktdagar per barn och år till föräldrar som har barn med kronisk sjukdom bör utredas. Regeringen bör utreda om kontaktdagarna även kan omfatta föräldrar vars barn har kroniska sjukdomar som diabetes typ 1 och epilepsi.

Sofia Amløh m.fl. (S) begär i motion 2021/22:3075 ett tillkännagivande om rätten till tillfällig föräldrapenning för föräldrar med vuxna hemmaboende barn med intellektuell funktionsnedsättning. Rätten till föräldrapenning gäller endast till dess att personen med intellektuell funktionsnedsättning fyller 21 år (eller 23 år för den som fortfarande går i gymnasieskolan). Det är inte rimligt att det därefter saknas möjlighet för föräldrar att få ersättning om de behöver vara hemma och ta hand om ett vuxet sjukt barn.

Graviditetspenning

Linda Lindberg m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2021/22:2381 yrkande 3 ett tillkännagivande om en generell graviditetspenning. Det bör utredas om alla kvinnor oavsett hälsotillstånd och yrke ska kunna få rätt till ett antal dagar med graviditetspenning under de sista 30 dagarna före beräknad förlossning. I yrkande 4 föreslår motionärerna en översyn av lagstiftningen för graviditetspenningen. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har i sin rapport ISF 2014:25 angett att Försäkringskassans bedömningar är betydligt mer restriktiva än vad lagstiftningen kräver och rekommenderar att myndigheten

gör sammanvägda bedömningar i enlighet med vad som framgår av lagstiftningen. En översyn bör göras i enlighet med ISF:s rekommendationer.

Även i partimotion 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 15 föreslås att frågan om en generell graviditetspenning under den sista månaden av graviditeten utreds.

Företagare

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 anförs att föräldraförsäkringen för föräldrar som är företagare eller som både lönearbetar och driver företag bör ses över. För företagare kan det vara svårare än för anställda att visa sin inkomstförlust under föräldraledigheten. Företagare kan också ha svårt att ha verksamheten vilande. Motionärerna anför även att föräldrauttaget bland män med eget företag är litet. Regelverket bör anpassas så att det blir enklare att driva företag när man är förälder. Ett liknande förslag finns i kommittémotion 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

I kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 31 anförs motionärerna att det bör utredas på vilket sätt man kan utforma socialförsäkringssystemet så att även företagare i större utsträckning kan ta del av trygghetssystemet. Var fjärde företagare anser att det är svårt att få sin SGI fastställd i samband med föräldraledighet. Det leder till att många företagare inte tar ut någon föräldraledighet.

Martina Johansson m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2021/22:3649 yrkande 10 att småföretagare under sin föräldraledighet ska kunna bedriva viss begränsad administrativ styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning.

I partimotion 2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12 anser motionärerna att det bör tillsättas en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag, t.ex. genom att staten finansierar delar av vikariens utbildningstid.

I kommittémotion 2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del anförs motionärerna att det behövs flera olika åtgärder för att göra föräldraförsäkringen bättre anpassad till företagares situation. Försäkringskassans rutiner för att fastställa SGI för företagare behöver förbättras, t.ex. genom bindande förhandsbesked.

Informationsuppdrag

I partimotion 2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5 föreslås att relevanta myndigheter ges i uppdrag att informera blivande föräldrar om hur olika val påverkar privatekonomin. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bör tydligt informera blivande föräldrar om sannolika effekter av olika val kopplade till föräldraskapet, i syfte att blivande föräldrar ska kunna fatta så välinformerade beslut som möjligt.

I partimotion 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 30 föreslår motionärerna att Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst. Motsvarande förslag finns i 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8.

Utskottets ställningstagande

Familjepolitik och föräldraförsäkringen

Föräldraförsäkringen och rätten till föräldraledighet har bidragit till att andelen kvinnor som förvärvsarbetar är hög, god levnadsstandard för barnfamiljer och en möjlighet för barnet att få vårdas av och skapa nära band till sina föräldrar. Även om föräldraförsäkringen, och i synnerhet föräldrapenningen, har byggts ut, gjorts mer generös och genomgått förändringar i syfte att öka jämställdheten finns det – som utskottet tidigare har framhållit – fortfarande kvarvarande frågor som kan relateras dels till hela försäkringens konstruktion, dels till hur föräldrar väljer att använda den.

Det har under senare år lagts fram flera olika förslag på förändringar av reglerna om föräldrapenning, bl.a. i utredningsbetänkandena Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101), En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46) och Genomförande av balansdirektivet – balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (SOU 2020:81). I ett annat utredningsbetänkande, Minska gapet – Åtgärder för jämställda livsinkomster (SOU 2022:4), lämnas förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

Utskottet har bl.a. med hänvisning till att förslag i ovannämnda utredningsbetänkanden bereds inom Regeringskansliet tidigare avstyrkt motionsyrkanden om bl.a. rätten till föräldrapenning på grundnivå, nyanländas rätt till retroaktiv föräldrapenning, ett återinförande av jämställdhetsbonusen, en ny jämställdhetsbonus för vård av barn, en föräldraförsäkring som är anpassad till det moderna samhället, analys av alla politiska beslut utifrån vilka konsekvenser de får för familjer och nära relationer samt en mer flexibel föräldraförsäkring. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2020/21:SfU17, prot. 2020/21:95). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkandena 9, 12 och 13, 2021/22:3325 (M) yrkande 8, 2021/22:3382 (L) i denna del, 2021/22:3511 (C) yrkande 15, 2021/22:3666 (C) yrkande 28, 2021/22:3827 (M) yrkandena 3 och 4, 2021/22:4019 (M) yrkande 5, 2021/22:4166 (KD) yrkandena 1–5. Med hänsyn till att flera olika förslag på förändringar av reglerna om föräldrapenning är under beredning avstyrks även motionerna 2021/22:3649 (C) yrkandena 1 och 2, 2021/22:3666 (C) yrkandena 27 och 29, 2021/22:4019 (M) yrkande 1, 2021/22:4103 (MP) yrkande 2 i denna del och 2021/22:4210 (KD) yrkande 22 i denna del.

När det gäller frågorna om att avskaffa lägstänivådagarna i föräldraförsäkringen och om att merparten av föräldrapenningdagarna ska tas ut före treårsdagen noterar utskottet att motsvarande förslag lämnas i utredningsbetänkandena Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) och i En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46). Båda förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet ser mot denna bakgrund inte anledning att göra något tillkännagivande med anledning av 2021/22:3649 (C) yrkandena 3 och 4, som därför avstyrks.

Adoptionsbidrag kan lämnas till försäkrade föräldrar för kostnader vid adoption av barn som inte är svenska medborgare. Bidraget lämnas med 75 000 kronor för varje barn (21 kap. 2 § SFB). Utskottet är inte berett att föreslå en höjning av bidraget och avstyrker därför motion 2021/22:2381 (SD) yrkande 24.

Utskottet redovisade i betänkande 2021/22:SfU3 sin uppfattning om regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn och regeringens bedömning av målpuppfyllelsen (prop. 2021/22:1 utg.omr. 12, bet. 2021/22:SfU3, rskr. 2021/22:105). Utskottet konstaterade bl.a. att resultatredovisningen visar att inkomstskillnaderna mellan hushåll med barn och dem utan består, även om familjepolitiken bidrar till en utjämning. Utskottet betonade också vikten av att de familjeekonomiska stöden fortsätter att bidra till goda uppväxtvillkor för barn och att skillnaderna i ekonomisk levnadsstandard mellan de olika barnhushållen minskar genom att de med lägst inkomster får stöd. Utskottet är inte villigt att utöver det föreslå ett tillkännagivande om en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når målen. Därmed avstyrks motion 2021/22:2613 (V) yrkande 1.

I en motion föreslås att vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken trappas ned i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör. Utskottet har förståelse för att ekonomiska svårigheter kan uppstå när t.ex. ett barn flyttar hemifrån och rätten till studie- och bostadsbidrag därmed upphör. Utskottet kan dock inte ställa sig bakom ett förslag om att under en övergångsfas fortsätta att lämna ut ett bidrag trots att grundförutsättningen för rätten till bidraget i fråga har upphört. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2021/22:2613 (V) yrkande 2.

Utskottet har tidigare avstyrkt förslag om en individualiserad föräldraförsäkring, ett avskaffande av de reserverade dagarna, en delad föräldrapenning och en tredelad föräldrapenning. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2020/21:SfU17, prot. 2020/21:95). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:646 (SD), 2021/22:1787 (S), 2021/22:2381 (SD) yrkande 10, 2021/22:2613 (V) yrkandena 4 och 6, 2021/22:3182 (M), 2021/22:3505 (C), 2021/22:3936 (SD), 2021/22:4065 (MP) yrkande 25, 2021/22:4103 (MP) yrkande 1, 2021/22:4166 (KD) yrkande 6 och 2021/22:4210 (KD) yrkande 22 i denna del.

Utskottet noterar att det i utredningsbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) föreslås att den särskilda beräkningsgrunden för föräldrapenning för tid innan barnet fyllt två år ska behållas medan den s.k. snabbhetspremien slopas. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Dessutom har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över regelverket för SGI (dir. 2021:90). Uppdraget ska redovisas senast den 20 april 2023. Utskottet anser att den pågående utredningen och Regeringskansliets beredning bör avvaktas och är således inte villigt att ställa sig bakom förslag om att avskaffa snabbhetspremien eller om SGI-skydd i övrigt. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:1652 (C), 2021/22:3649 (C) yrkandena 7 och 9, 2021/22:4019 (M) yrkande 8, 2021/22:4032 (M) yrkande 7, 2021/22:4103 (MP) yrkande 2 i denna del och 2021/22:4166 (KD) yrkande 7.

De reserverade dagarna i föräldraförsäkringen främjar ett jämställt föräldraskap. I gällande rätt görs en skillnad mellan dagar med föräldrapenning på sjukpenningnivå respektive på grundnivå som innebär att regeln om reserverade dagar endast gäller för dagar på sjukpenningnivå. Eftersom de reserverade dagarna bara gäller för föräldrapenning på sjukpenningnivå omfattas inte de som saknar en SGI. I denna grupp finns bl.a. många nyanlända och andra försäkrade med en svagare ställning på arbetsmarknaden. Enligt utskottets mening är ett jämställt föräldraskap lika angeläget i dessa grupper som för de som har rätt till föräldrapenning på den högre sjukpenningnivån. Utskottet anser därför att regeln om reserverade dagar även bör gälla i fråga om föräldrapenning på grundnivå. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:3963 (L) yrkande 16, 2021/22:4019 (M) yrkande 6, 2021/22:4032 (M) yrkande 9 och 2021/22:4094 (MP, S) bör således bifallas delvis.

Utskottet anser att det behöver finnas en större flexibilitet att överföra föräldrapenningdagar till andra närstående. En utökad möjlighet att föra över dagar till andra närstående skulle underlätta för flera olika slags familjekonstellationer, inte minst ensamstående föräldrar. Regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppdrag att lämna förslag om att överföra föräldrapenning till andra närstående. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkande 11, 2021/22:2893 (SD), 2021/22:3649 (C) yrkande 6, 2021/22:4032 (M) yrkande 8, 2021/22:4166 (KD) yrkande 9 och 2021/22:4210 (KD) yrkande 22 i denna del bör således bifallas delvis.

Föräldrapenning för samma barn och tid kan enligt 12 kap. 4 a § SFB lämnas till båda föräldrarna samtidigt under barnets första levnadsår, s.k. dubbeldagar. Som mest kan 30 sådana dagar tas ut. Forskningen visar att dubbeldagarna ökar sannolikheten för att pappor tar ut mer föräldraledighet och har positiva effekter för mammors hälsa. Genom fler dubbeldagar kan de positiva effekterna förstärkas. Regeringen bör därför återkomma med förslag

om fler dubbeldagar. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:3649 (C) yrkande 5, 2021/22:4019 (M) yrkande 7, 2021/22:4032 (M) yrkande 6, 2021/22:4166 (KD) yrkande 10 och 2021/22:4210 (KD) yrkande 22 i denna del bör därmed bifallas delvis.

Tillfällig föräldrapenning

När det gäller tillfällig föräldrapenning och kroniskt sjuka barn noterar utskottet att det i utredningsbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) föreslås att det ska införas en ny ersättningsgrund. Den nya ersättningsgrunden innebär att en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder – t.ex. sådana som motiveras av diabetes – i förskola, skola och andra pedagogiska verksamheter. Förslaget bereds inom Regeringskansliet. Utskottet ser mot denna bakgrund inte anledning att föreslå ett tillkännagivande om en utredning av s.k. kontakt-dagar för föräldrar som har barn med kronisk sjukdom. Därmed avstyrks motion 2021/22:1524 (KD).

Utskottet har tidigare avstyrkt förslag om att öka antalet dagar med tillfällig föräldrapenning när ett barn avlider och om rätten till tillfällig föräldrapenning för vuxna personer med funktionsnedsättning som bor hemma. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2020/21:SfU17, prot. 2020/21:95). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkande 16 och 2021/22:3075 (S).

Graviditetspenning

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att se över socialförsäkringsskyddet för gravida, framför allt regelverket för graviditetspenning (dir. 2021:94 och dir. 2022:03). Den särskilda utredaren ska bl.a. analysera en mer generellt utformad graviditetspenning under graviditetens senare del. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2023. Utskottet anser att utredningens resultat bör avvaktas och är således inte berett att ställa sig bakom förslag om en generell graviditetspenning eller om en översyn av lagstiftningen för graviditetspenningen. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2021/22:4166 (KD) yrkande 15.

Företagare

Uttaget av föräldrapenning är lägre bland män med eget företag. Utskottet kan konstatera att många företagare upplever svårigheter att få sin SGI fastställd i samband med föräldraledighet, något som uppmärksammas i bl.a. utredningsbetänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart (SOU 2021:98). Utskottet noterar vidare att det kan vara förenat med särskilda problem att låta en näringsverksamhet vara vilande under

föräldraledigheten. Regelverket bör därför anpassas så att det blir enklare att driva företag när man är förälder. Utskottet anser att det t.ex. bör vara möjligt att bedriva viss begränsad administrativ styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning. Utskottet anser även att det behövs regeländringar som gör att det blir enklare för företagare att få sin SGI fastställd i samband med föräldraledighet. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med det sagda. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkande 31, 2021/22:3382 (L) i denna del, 2021/22:3649 (C) yrkande 10, 2021/22:4019 (M) yrkande 2 och 2021/22:4032 (M) yrkande 3 bör därmed bifallas delvis.

Utskottet har tidigare avstyrkt förslag om en utredning om möjligheterna att underlätta föräldraledighet i ensamföretag. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2020/21:SfU17, prot. 2020/21:95). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågan. Motion 2021/22:3232 (V) yrkande 12 avstyrks därmed.

Informationsuppdrag

Försäkringskassans information ska enligt regleringsbrevet för 2022 bidra till att föräldrar får bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk och om de långsiktiga effekterna av fördelningen av föräldraledighet. Myndigheten ska återrapportera vilka informationsinsatser och kunskapshöjande åtgärder som genomförts. För Pensionsmyndigheten är det en central uppgift att verka för att samtliga pensionssparare och pensionärer, såväl kvinnor som män, ska få en samlad bild av hela sin pension. Pensionsmyndigheten har tagit fram informationsmaterial till nyblivna föräldrar om vikten av att dela på föräldraledigheten och hur de kan agera för att få en mer jämställd fördelning av den intjänade pensionen. Utskottet noterar även att det i utredningsbetänkandet Minska gapet – Åtgärder för jämställda livsinkomster (SOU 2022:4) anges att det finns ett behov av myndighetsgemensam information om ekonomiska konsekvenser och att regeringen därför bl.a. bör överväga att ge Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram ett underlag om hur ett statistiskt beräkningsverktyg kan utformas som beräknar konsekvenserna av olika val för den disponibla inkomsten. Utskottet ser mot bakgrund av det anförda för närvarande inte att det finns skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om ytterligare informationsuppdrag. Motionerna 2021/22:3649 (C) yrkande 8, 2021/22:3666 (C) yrkande 30 och 2021/22:4032 (M) yrkande 5 avstyrks därmed.

Barnbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. behovsprövning av barnbidraget, flerbarnstillägget och ett tillägg för ensamstående vårdnadshavare.

Jämför reservation 23 (SD) och 24 (C).

Gällande ordning

Barnbidrag lämnas enligt 15 kap. 3 och 4 §§ SFB med 1 250 kronor per månad och betalas ut t.o.m. det kvartal barnet fyller 16 år. Flerbarnstillägg lämnas med 150 kronor per månad för det andra barnet, 580 kronor per månad för det tredje barnet, 1 010 kronor per månad för det fjärde barnet och 1 250 kronor i månaden för det femte barnet och varje ytterligare barn (15 kap. 8 § SFB).

Förlängt barnbidrag betalas ut med 1 250 kronor per månad fr.o.m. kvartalet efter det att barnet har fyllt 16 år om barnet studerar vid grundskola eller deltar i viss annan motsvarande utbildning, t.ex. grundsärskolan. Denna förmån betalas ut t.o.m. den månad barnet slutför utbildningen eller avbryter studierna.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad lämnas barnbidrag enligt 16 kap. 4 § SFB med hälften till vardera föräldern. Anmäler föräldrarna gemensamt till Försäkringskassan vem av dem som ska vara mottagare lämnas barnbidraget till den mottagaren. Den som har ensam vårdnad får hela barnbidraget.

Motionerna

Barnbidrag

I motion 2021/22:528 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) begärs ett tillkännagivande om att behovspröva barnbidraget. Motionären efterfrågar en översyn av barnbidragets grundläggande målsättning och träffsäkerhet i nuvarande system satt i relation till möjlig fördelning av barnbidraget utifrån ekonomiska grundförutsättningar.

I kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 7 anfördes att möjligheten till tillägg för ensamstående vårdnadshavare bör utredas. Utformningen av dagens barnbidrag och flerbarnstillägg missar en särskild grupp, nämligen ensamstående föräldrar. En utredning bör enligt motionärerna se över ensamstående föräldrars ekonomi och vid behov lämna författningsförslag som riktar sig till ensamstående föräldrar. Angelica Lundberg (SD) föreslår i motion 2021/22:23 att barnbidrag ska reserveras vid vårdnadstvister. Under en vårdnadstvist har modern rätt till barnbidraget så länge tvisten pågår. Motionären anser att hälften av dagarna i stället bör låsas till dess vårdnadsfrågan är avgjord. Ett motsvarande tillkännagivande begärs i

motion 2021/22:31 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD).

I motion 2021/22:1611 av Magnus Ek och Jonny Cato (båda C) anser motionärerna att en behovsprövning av barnbidraget skyndsamt bör utredas. En behovsprövning av barnbidraget skulle inte bara innebära att man mer träffsäkert kan bidra till dem som har de största behoven, utan också till att det frigörs medel som kan användas för andra viktiga ändamål.

Flerbarnstillägget

I motion 2021/22:3587 av Lars Beckman (M) anförs att det bör utredas hur en omfördelning skulle kunna göras av flerbarnstillägget så att det blev ett förstabarnstillägg. Motionären anför att det är det första barnet som ofta innebär stora investeringar för den unga barnfamiljen när barnvagn, bilbyte och andra inköp behöver göras. Den familj som har många barn kan använda bl.a. cykel och kläder från tidigare barn. Ett liknande tillkännagivande begärs i motion 2021/22:530 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Enligt kommittémotion 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 bör ett avskaffande av flerbarnstillägget för det andra barnet övervägas. När flerbarnstillägget reformerades 2005 och kom att omfatta redan det andra barnet i en familj försvagades den ekonomiska omfördelningen kraftigt, samtidigt som den generella förstärkningen av den disponibla inkomsten var marginell. Regeringen bör se över möjligheten att avskaffa flerbarnstillägget för det andra barnet och hur de statliga medel som därmed frigörs skulle kunna användas på ett sätt som kan förväntas ge bättre måluppfyllelse. Tillkännagivanden om att avskaffa flerbarnstillägget föreslås även i motionerna 2021/22:1744 av Åsa Hartzell (M), 2021/22:3177 av Helena Bouveng (M), 2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 2 och 2021/22:35 av Angelica Lundberg (SD). I motion 2021/22:3326 av Sofia Westergren (M) anser motionären att det finns skäl att planera för en utfasning av flerbarnstillägget, och Jan Ericson (M) menar i motion 2021/22:605 att barnbidraget och flerbarnstillägget bör ses över och begränsas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare konstaterat att det nuvarande barnbidragssystemet fungerar väl, har hög legitimitet och uppfattas som rättvist. Administrationskostnaden är låg och barnfamiljernas ekonomi har under flera år förbättrats bl.a. genom höjningar av barnbidraget och det förlängda barnbidraget, senast från den 1 mars 2018 med 200 kronor per barn och månad. Eftersom barnbidragssystemet fungerar väl anser utskottet inte att det finns skäl att utreda möjligheterna till ett särskilt tillägg i barnbidraget för ensamstående vårdnadshavare eller att införa en behovsprövning av barnbidraget. Motionerna 2021/22:528 (M), 2021/22:1611 (C) och 2021/22:2381 (SD) yrkande 7 avstyrks därför.

Av socialförsäkringsbalken framgår att den som har ensam vårdnad om ett barn får barnbidraget. Förslaget om att delvis frysa barnbidraget för en ensamstående förälder i avvaktan på att en vårdnadstvist blir avgjord skulle kunna innebära att vårdnadshavaren försätts i en svår ekonomisk situation. Utskottet kan med hänsyn till detta inte ställa sig bakom förslaget om att barnbidrag ska reserveras vid vårdnadstvister. Därmed avstyrks motionerna 2021/22:23 (SD) och 2021/22:31 (SD).

Inom barnbidragssystemet lämnas flerbarnstillägg för att ge stöd till hushåll som har ett större försörjningsansvar med anledning av att de har flera barn. Tillägget är en del av barnbidraget och lämnas till familjer med två eller fler barn. Flerbarnstillägget riktar sig i större utsträckning till familjen som helhet än det allmänna och förlängda barnbidraget som lämnas för ett specifikt barn. Ett förslag om att avskaffa flerbarnstillägget för det andra barnet läggs fram i utredningsbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101). Enligt utskottet bör riksdagen inte föregripa arbetet med utredningens förslag. Utskottet ställer sig således inte bakom förslag till tillkännagivanden om att utreda, fasa ut eller avskaffa flerbarnstillägget. Motionerna 2021/22:35 (SD), 2021/22:530 (M), 2021/22:605 (M), 2021/22:1744 (M), 2021/22:3177 (M), 2021/22:3326 (M), 2021/22:3587 (M), 2021/22:3649 (C) yrkande 16 och 2021/22:3827 (M) yrkande 2 avstyrks därmed.

Underhållsstöd och bostadsbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en utredning av underhållsbidraget och underhållsstödet, översyn av bostadsbidraget och bostadsbidrag till särlevande föräldrar.

Jämför reservation 25 (SD), 26 (KD), 27 (L), 28 (SD), 29 (C) och 30 (MP).

Gällande ordning

Underhållsstöd

Enligt föräldrabalken ska föräldrarna svara för underhållet till sina barn. En förälder ska i vissa situationer fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet. Detta gäller om föräldern inte har vårdnaden om barnet och inte heller bor varaktigt tillsammans med barnet, eller om föräldern har vårdnaden om barnet gemensamt med den andra föräldern men barnet bor varaktigt tillsammans med endast den andra föräldern (7 kap. 2 § föräldrabalken).

Om den underhållsskyldiga föräldern inte betalar något underhållsbidrag eller betalar ett belopp som är lägre än underhållsstödet och inte heller på något

annat sätt ser till att barnet får motsvarande underhåll, kan den förälder som barnet varaktigt bor hos ansöka om underhållsstöd enligt 18 kap. SFB.

Underhållsstöd betalas ut med 1 673 kronor per månad t.o.m. den månad då barnet fyller 11 år, 1 823 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet har fyllt 11 år t.o.m. den månad då barnet fyller 15 år och 2 223 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet fyllt 15 år (18 kap. 20 § SFB). Från och med den 1 juli 2022 höjs underhållsstödet till barn som är 7–10 år gamla med 150 kronor så att det ligger på samma nivå som för 11–14-åringar (prop. 2021/22:1 utg.omr. 12, bet. 2021/22:SfU3, rskr. 2021/22:105).

Enligt regeln om s.k. utfyllnadsbidrag gäller att om det finns anledning att anta att en bidragsskyldig förälder i rätt ordning betalar underhåll till barnet med minst det belopp som skulle ha fastställts som betalningsbelopp ska det sist avsedda beloppet räknas av från underhållsstödet (18 kap. 21 § SFB).

Förlängt underhållsstöd kan betalas ut till barn som har fyllt 18 år och som studerar med rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp, t.ex. fortfarande går i grundskolan eller på gymnasiet. Förlängt underhållsstöd betalas som längst ut t.o.m. juni månad det år då barnet fyller 20 år (18 kap. 6 och 14 §§ SFB).

När underhållsstöd lämnas till ett barn ska den bidragsskyldiga föräldern betala ett belopp till Försäkringskassan som helt eller delvis motsvarar underhållsstödet (19 kap. 2 § SFB). Beloppet beräknas utifrån den del av den bidragsskyldigas inkomst som överstiger 120 000 kronor enligt det beslut om slutlig skatt som fattats närmast före februari det år som betalningsskyldigheten avser (19 kap. 10 och 11 §§ SFB). Beloppet kan omprövas eller ändras, t.ex. vid nytt beslut om slutlig skatt för den bidragsskyldiga föräldern (19 kap. 34 § SFB).

Underhållsstödet ska dras in om den bidragsskyldiga föräldern har fullgjort sin betalningsskyldighet gentemot Försäkringskassan under minst tolv månader i följd. Om det finns särskilda skäl ska underhållsstöd ändå lämnas (18 kap. 9 a § SFB).

Den 1 mars 2018 infördes ett nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis. Samtidigt avskaffades underhållsstödet vid växelvist boende.

Bostadsbidrag

Bostadsbidrag kan enligt 95–97 kap. SFB betalas ut till dels barnfamiljer, dels hushåll utan barn om sökanden fyllt 18 men inte 29 år. Barnfamiljer med hemmavarande barn kan få bidrag till bostadskostnader och ett särskilt bidrag, baserat på antalet barn i familjen. Bostadsbidrag är en inkomstprövad förmån som bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och den bidragsgrundande inkomsten för hushållet. Bostadsbidraget minskas med 20 procent av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger en viss inkomstgräns.

Bostadsbidrag kan även lämnas i form av umgängesbidrag. Sådant bidrag kan lämnas till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem (95 kap. 2 § SFB).

Om bostadsbidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp ska Försäkringskassan besluta om återkrav av beloppet. Om det finns särskilda skäl för eftergift får Försäkringskassan helt eller delvis efterge kravet på återbetalning (108 kap. 2, 9 och 11 §§ SFB).

Som nämnts infördes den 1 mars 2018 ett nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis samtidigt som underhållsstödet vid växelvist boende avskaffades. För barn som bor växelvis lämnas bostadsbidrag som ett särskilt bidrag månadsvis med 1 300 kronor till familjer med ett barn, 1 600 kronor till familjer med två barn, och 2 100 kronor till familjer med tre eller flera barn (97 kap. 22 a § SFB).

Motionerna

Underhållsstöd

Enligt kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 21 bör de parallella systemen för underhållsbidrag och underhållsstöd utredas. Systemen bör ersättas med en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som beräknas utifrån årsinkomst, tar hänsyn till faktisk betalningsförmåga och motsvarar den egna levnadsstandarden.

I partimotion 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 41 anför motionärerna i fråga om underhållsstöd att föräldraansvaret samt samarbete och frivilliga överenskommelser ska betonas samtidigt som föräldrar som befinner sig i ekonomisk utsatthet ska stödjas.

Roger Haddad m.fl. (L) begär i kommittémotion 2021/22:3963 yrkande 15 en bred översyn av de ekonomiska stödformerna för föräldrar som lever isär, däribland underhållsstödet.

Bostadsbidrag

I kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 19 efterfrågar motionärerna en översyn av regelverket om bostadsbidrag så att återkraven blir färre. Bostadsbidragets nuvarande konstruktion kan ge upphov till återkrav och skuldsättning, och det är angeläget att minska risken för detta. Motionärerna vill att bostadsbidraget beräknas på mer aktuella inkomst-uppgifter. I yrkande 20 föreslår motionärerna att krav på boyta för umgängesbidrag tas bort. En förälder som har barn tidvis boende hos sig måste i dag ha en bostad om minst 40 kvadratmeter med minst två rum och kök. För att minimera konfliktytor är det enligt motionärerna viktigt att detta krav tas bort. I kommittémotion 2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås en höjd övre gräns för bostadsbidrag. För de individer som är i behov av bostadsbidrag och bostadstillägg är det av största vikt att dessa förmåner täcker det faktiska behovet av ekonomiskt stöd utifrån rådande hyresnivåer.

Därför behövs en översyn av reglerna för bostadsbidrag och bostadstillägg så att de bättre följer hyressättningen.

Enligt partimotion 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 85 ska bostadsbidraget för särlevande föräldrar ses över. Motionärerna anför att föräldrar till barn som bor växelvis riskerar att förlora bostadsbidraget om barnet under en eller ett par månader bor där färre än tolv dagar. Systemet skapar ekonomisk osäkerhet och leder troligen även till sämre samarbetsklimat mellan föräldrar och minskad frihet för barn. I kommittémotion 2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 23 liksom i kommittémotion 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 13 begärs liknande tillkännagivanden. I den sistnämnda motionen anføres även att frågan om vilka inkomster och tillgångar som ska räknas in i underlaget för bedömningen av rätten till bostadsbidrag bör ses över (yrkande 11). Motionärerna anför att det bör övervägas om någon form av fribelopp ska införas för barns förvärvsinkomster och att det finns anledning att se över barns förmögens inverkan på föräldrarnas rätt till bidrag. Motionärerna anger även att bostadsbidragets konsekvenser för ensamstående föräldrar och dess effekter för olika familjekonstellationer bör beaktas (yrkandena 12 och 14). Bidraget får inte vara utformat så att det hämmar barnens rätt till båda sina föräldrar. Dessutom anser motionärerna att förutsättningarna för att införa månadsavstämning avseende underlag för bostadsbidrag bör ses över (yrkande 15). Syftet med en sådan översyn bör enligt motionärerna vara att förstärka skyddet för ekonomiskt utsatta familjer och motverka negativa marginaleffekter, t.ex. om hushållet ökar sina inkomster.

Emma Hult (MP) anger i motion 2021/22:3417 yrkande 11 att bostadsbidraget och bostadstillägget ska förbättras och att det befintliga bostadsbeståndet skulle nyttjas bättre om det blev möjligt för inneboende att få bostadsbidrag.

Utskottets ställningstagande

Underhållsstöd

I utredningsbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101) lämnas förslag till ett nytt system för statlig underhållsreglering. Systemet med statlig underhållsreglering föreslås ersätta dagens underhållsstöd och utgå från samma principer som i dag gäller när föräldrarna på egen hand kommer överens om underhåll för sitt barn enligt föräldrabalkens regler. För att öka träffsäkerheten i betalningsbeloppet och minska risken för skuldsättning föreslås att den bidragsskyldiga föräldrarnas betalningsbelopp till Försäkringskassan som huvudregel ska grundas på mer aktuella månadsuppgifter i stället för beslut om slutlig skatt. I utredningsbetänkandet anges att utgångspunkten för förslagen är att alla föräldrar ska bidra till sitt barns försörjning efter sin ekonomiska förmåga och dela på det ekonomiska ansvaret för barnet på ett jämlikt sätt. Vidare föreslås att det stöd som ges till föräldrar för att de ska komma överens i frågan om underhållsbidrag ska ökas.

Med hänsyn till att förslagen i det nyligen överlämnade utredningsbetänkandet bereds inom Regeringskansliet ser utskottet inte något behov av att tillsätta ytterligare en utredning eller översyn av underhållsstödet. Mot bakgrund av vad som ovan anförts om förslaget till en ny statlig underhållsreglering och utredningens utgångspunkter anser utskottet inte heller att det finns anledning att göra ett tillkännagivande om frivilliga överenskommelser eller om stöd till föräldrar som befinner sig i ekonomisk utsatthet. Utskottet avstyrker därför motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkande 21, 2021/22:3963 (L) yrkande 15 och 2021/22:4166 (KD) yrkande 41.

Bostadsbidrag

Utredningsbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101) innehåller även ett stort antal förslag som gäller reformering av dagens bostadsbidrag. Eftersom det finns problem med skuldsättning och bidragets träffsäkerhet föreslår utredningen att den bidragsgrundande inkomsten i bostadsbidraget som huvudregel ska baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationer när det är möjligt. Dessutom lämnas förslag som bl.a. gäller stödet till särlevande, golv och tak för bostadskostnader, begränsningen avseende bostadsyta, att särskilda krav på bostaden för umgängesföräldrar avskaffas, bidrag till boendekostnader till inneboende, bidrag för barns kostnader samt inkomstavräkning. Utredningens förslag, som i flera delar syftar till att lösa samma problem som identifieras i motionerna, bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser därför inte att det finns skäl att göra tillkännagivanden om en översyn av bostadsbidraget, bidrag till särlevande föräldrar och till inneboende, vilka inkomster och tillgångar som ska beaktas vid bedömningen av rätten till bidrag, bidragets effekter för olika familjekonstellationer eller krav på boyta. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkandena 19 och 20, 2021/22:2539 (SD) yrkande 1, 2021/22:3417 (MP) yrkande 11, 2021/22:3520 (C) yrkande 23, 2021/22:3649 (C) yrkandena 11–15 och 2021/22:3666 (C) yrkande 85.

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen samt merkostnadsersättning för modersmjölksersättning.

Jämför reservation 31 (SD), 32 (V) och 33 (KD).

Gällande ordning

Den 1 januari 2019 ersattes vårdbidrag och handikappersättning med förmånerna omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning.

Omvårdnadsbidraget kan ges till föräldrar vars barn på grund av funktionsnedsättning är i behov av omvårdnad och tillsyn under minst sex månader. Omvårdnadsbidrag lämnas t.o.m. juni det år när barnet fyller 19 år eller den tidigare månad när rätten till förmånen annars upphör. Bidraget betalas ut med en fjärdedels, halvt, tre fjärdedels eller helt bidrag. Helt omvårdnadsbidrag betalas ut med 250 procent av prisbasbeloppet (22 kap. 3, 4, 9 och 13 §§ SFB).

En förälder har rätt till ersättning för merkostnader när barnet har nedsatt funktionsförmåga, om det kan antas att nedsättningen kommer att bestå under minst sex månader. Merkostnadsersättningen kan lämnas på fem nivåer, från 30 till 70 procent av prisbasbeloppet (50 kap. 2, 4, 5 och 12 §§ SFB).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 begär motionärerna ett tillkännagivande om att fortsatt verka för att korta ned handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen.

Även kommittémotion 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) tar sikte på handläggningstiderna, och motionärerna begär att regeringen skyndsamt återkommer med ytterligare åtgärder för att förkorta dem (yrkande 8). I yrkande 9 anför motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner. Motionärerna instämmer i Inspektionen för socialförsäkringens (ISF) kritik av Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar och inspektionens uppfattning att det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det normala föräldraansvaret. Motionärerna begär vidare att regeringen återkommer med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget (yrkande 10).

Enligt kommittémotion 2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 14 bör möjligheten att ge kvinnor som lever med hiv och föder barn merkostnadsersättning för modersmjölksersättning ses över. Likvärdiga villkor bör gälla i fråga om merkostnader för specialkost som är nödvändig för barn av medicinska skäl.

Utskottets ställningstagande

I ett par motioner tas frågor som knyter an till införandet av omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen 2019 upp. Utskottet konstaterar att Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i rapporten Från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag (2021:12) anger att långa handläggningstider präglar arbetet med omvårdnadsbidrag och att handläggningstiden för bidraget i genomsnitt var åtta månader under hösten 2021. Försäkringskassan ska enligt regleringsbrevet för 2022 vidta relevanta åtgärder för att öka produktiviteten och minska handläggningstiderna för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Myndigheten ska bl.a. redovisa och analysera uppgifter om antalet

inkommande och beslutade ärenden, handläggningstider, ärendebalanser, produktivitet per årsarbetare, antalet årsarbetare samt övriga indikatorer som myndigheten bedömer som relevanta för att följa utvecklingen.

När det gäller frågan om kompensation kan konstateras att övergångsperioden under vilken förlängt vårdbidrag kan beviljas förlängdes i syfte att motverka att personer som tidigare har beviljats vårdbidrag på grund av lång handläggningstid varken får vårdbidrag, omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning trots att de egentligen är berättigade till sådana förmåner (prop. 2019/20:126, bet. 2019/20:SfU23, rskr. 2019/20:285). Frågor kring införandet har som ovan angetts tagits upp i ISF:s rapport 2021:12, vilken nu analyseras inom Regeringskansliet. Utskottet konstaterar att den försäkrade har möjlighet att överklaga ett beslut som han eller hon inte är nöjd med och vill framhålla att det är av yttersta vikt att regelverket får den verkan som varit avsikten.

I den rapport som nämns ovan anser ISF att regeringen bör ge en lämplig myndighet i uppdrag att utarbeta riktlinjer för bedömningen av vad som ska anses ingå i ett normalt föräldraansvar. I Försäkringskassans svar med anledning av rapporten instämmer myndigheten i att det skulle vara av stort värde om föräldraansvarets omfattning skulle kunna förtydligas. Som anförts ovan analyseras resultatet av ISF:s granskning inom Regeringskansliet.

Utskottet bevakar frågorna och kommer att ta initiativ till åtgärder om det krävs. För närvarande är utskottet dock inte villigt att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionerna 2021/22:2381 (SD) yrkande 32 och 2021/22:2613 (V) yrkandena 8–10, som följaktligen avstyrks.

I en motion anges att möjligheten att ge kvinnor som lever med hiv och föder barn merkostnadsersättning för modersmjölksersättning bör ses över. Utskottet konstaterar att merkostnadsersättning för barn kan komma i fråga först när barnet har nedsatt funktionsförmåga. Utskottet har förståelse för att frågan väcks men ifrågasätter lämpligheten i att utreda ändringar i regelverket om merkostnadsersättning för barn. Utskottet avstyrker därför motion 2021/22:4173 (KD) yrkande 14.

Reservationer

1. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Ann-Sofie Alm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5, bifaller delvis motionerna

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8 och

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 4 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 3,

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Utgångspunkten bör vara att ersättning till nyanlända ska vara lägre än för de som är födda i Sverige eller som har bott i Sverige under lång tid och begränsas till ett ersättningssystem, nämligen etableringsersättning. För att stärka arbetslinjen för dem som aldrig fått sitt första jobb, inte minst utrikes födda kvinnor, bör det krävas kvalificering genom arbete för full föräldrapenning. Regeringen bör därför återkomma med relevanta lagändringar för att föräldrapenningen på grundnivå, dvs. för den som inte har någon arbetsinkomst, ska begränsas till 365 dagar.

Det bör även utredas vilka möjliga incitament som finns för att föräldrar ska välja ett mer jämställt och konsoliderat uttag av föräldrapenningdagarna.

2. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24 samt avslår motionerna

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Barnens bästa och varje barns unika behov bör vara centralt i utformningen av föräldrapenningen. Reglerna för föräldrapenning bör göras mer flexibla så att inte föräldrapenningdagar behöver gå förlorade. För ca 70 procent av barnen finns det föräldrapenningdagar som inte används på grund av att bara ett visst antal dagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år. Dessutom bör ersättningsnivåerna och inkomsttak i föräldrapenningen höjas så att föräldrar får ut en större andel av sin inkomst vid uttag av föräldrapenningdagar.

Adoptionsbidraget bör höjas. Ett stärkt bidrag har en omfördelade effekt som gör att även hushåll med låga inkomster får en större benägenhet att adoptera.

3. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4 och

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29 och
avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Det behövs en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar. En översyn av föräldraförsäkringen bör därför göras i syfte att utarbeta en modern föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten.

En jämställdhetsbonus kan skapa ekonomiska incitament att dela mer lika på föräldraledigheten. Regeringen bör därför se över möjligheterna att återinföra jämställdhetsbonusen. För att föräldrar i större utsträckning ska ta gemensamt ansvar för de s.k. vab-dagarna bör regeringen även se över möjligheterna att införa en vab-bonus.

Lägstanivådagarna i föräldraförsäkringen kan jämföras med ett vårdnadsbidrag och innebär liknande inläsnings effekter för dem som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden. Lägstanivådagarna bör därför fasas ut.

Alltför många människor, särskilt kvinnor, är frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid i samband med sin föräldraledighet. Föräldraförsäkringen har i första hand till syfte att ge utrymme för omvårdnad och anknytning under de första levnadsåren. Reglerna i föräldraförsäkringen bör skärpas så att 80 procent av föräldraledigheten tas ut innan barnet har fyllt tre år.

4. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Mycket tyder på att politiken sedan 1990-talet har blivit allt sämre på att uppfylla målen för den ekonomiska familjepolitiken. Denna trend måste vändas. Fler ersättningar inom socialförsäkringen bör indexeras, i första hand inkomstindexeras, för att motverka att klyftorna fortsätter att växa. Regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål.

Den omständigheten att ersättningar som bostadsbidrag och studiebidrag är knutna till åldersgränser kan innebära att ett barn som passerar en åldersgräns eller avslutar sina gymnasie studier men ändå bor kvar i hushållet får stora effekter på en familjs ekonomi. Regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör.

5. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5 samt

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Familjen har stor betydelse för barnen och samhället och föräldrarna är de viktigaste personerna i barnets liv. Alla politiska beslut bör därför analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för familjer och nära relationer. Politiken bör göra det möjligt för föräldrar att få mer tid för barnen och föräldraförsäkringen behöver överlag bli friare och mer flexibel. Ersättningsnivån för lägstånivådagarna bör höjas.

6. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,
 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,
 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,
 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,
 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,
 2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,
 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,
 2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del,
 2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och
 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldrar bör få möjlighet att anpassa längden och nivån på föräldraförsäkringen utifrån sina egna önskemål. Regeringen bör därför utforma en ny modell för en modern, flexibel och jämställd föräldraförsäkring där de mekanismer som skapar den s.k. deltidsfällan rättas till. Bland annat bör föräldrar ha möjlighet att välja en kortare föräldraförsäkring med högre ersättningsnivå eller en längre med lägre ersättningsnivå. Vidare bör merparten av föräldrapenningdagarna kunna användas fram till dess att barnet fyllt två år och resterande dagar fram till utgången av det år då barnet blivit skolpliktigt.

7. Familjepolitik och föräldraförsäkring, punkt 1 (MP)

av Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 9, 12, 13 och 24,
 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 8,
 2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,
 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 15,
 2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1–4,
 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 27–29,
 2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 3 och 4,
 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 1–5 och
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen bör moderniseras i linje med intentionerna från Föräldraförsäkringsutredningen (dir. 2017:98), t.ex. genom att föräldraledigheten i högre utsträckning tas ut tidigare i barnets liv.

8. Reserverade dagar, punkt 2 (SD, KD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD),
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,
2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD),
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 6 och
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del och
avslår motionerna
2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S),
2021/22:2613 av Ida Gabriellsson m.fl. (V) yrkandena 4 och 6,
2021/22:3182 av Helena Bouveng (M),
2021/22:3505 av Martin Ådahl (C),
2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 25 och
2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Tvångskvoteringen i föräldraförsäkringen bör avskaffas. Varje familj är unik och föräldrarna bör själva få bestämma hur föräldrapenningen ska fördelas mellan dem samt om och hur föräldrapenningdagarna ska överlätas och användas.

9. Reserverade dagar, punkt 2 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4 och 6 samt avslår motionerna

2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD),

2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S),

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:3182 av Helena Bouveng (M),

2021/22:3505 av Martin Ådahl (C),

2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD),

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 25,

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 1,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 6 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen behöver individualiseras och reformeras utifrån modellen som beskrivs i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101). Föräldraförsäkringen bör delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering ska ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt. Syftet är att styra uttaget av föräldrapenningdagar till barnens första levnadsår då behoven av omsorg är som störst, men också att undvika att personer som kan spara många föräldrapenningdagar, t.ex. på grund av höga inkomster, använder dem för att dryga ut sin semester.

10. Reserverade dagar, punkt 2 (MP)

av Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 25 och
2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 1 och
avslår motionerna
2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD),
2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S),
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,
2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 4 och 6,
2021/22:3182 av Helena Bouveng (M),
2021/22:3505 av Martin Ådahl (C),
2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD),
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 6 och
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen bör förändras och ges en tredelad konstruktion. Två lika stora delar ska vara vikta för vardera föräldern, medan den tredje delen ska kunna fördelas så som föräldrarna själva vill, även till förmån för en annan person.

11. Reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå, punkt 3 (SD, KD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 16,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6,
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 9 och
2021/22:4094 av Annika Hirvonen och Annika Strandhäll (MP, S).

Ställningstagande

Varje familj är unik och föräldrarna bör själva få bestämma hur föräldrapenningen ska fördelas mellan dem samt om och hur föräldrapenningdagarna ska överlåtas och användas. De reserverade dagarna bör slopas, inte utsträckas till att gälla fler grupper.

12. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 4 (S, V)

av Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Björn Petersson (S), Elsemarie Bjellqvist (S) och Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 11,

2021/22:2893 av Roger Hedlund (SD),

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6,

2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 9 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen är den enskilt viktigaste reformen för att främja jämställdhet mellan könen och därigenom möjliggöra frihet för alla föräldrar och barn, oavsett inkomst. Utskottet har avstyrkt ett flertal motioner – bl.a. om rätten till föräldrapenning på grundnivå och jämställdhetsbonus – med hänvisning till att flera olika förslag på förändringar av reglerna om föräldrapenning är under beredning. Motioner med förslag till tillkännagivande om överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående bör avslås på samma grund.

13. Dubbeldagar, punkt 5 (S, V)

av Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Björn Petersson (S), Elsemarie Bjellqvist (S) och Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 10 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22 i denna del.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen är den enskilt viktigaste reformen för att främja jämställdhet mellan könen och därigenom möjliggöra frihet för alla föräldrar och barn, oavsett inkomst. Utskottet har avstyrkt ett flertal motioner – bl.a. om rätten till föräldrapenning på grundnivå och jämställdhetsbonus – med hänvisning till att flera olika förslag på förändringar av reglerna om föräldrapenning är under beredning. Motioner med förslag till tillkännagivande om fler dubbeldagar i föräldraförsäkringen bör avslås på samma grund.

14. SGI-skydd, punkt 6 (SD, KD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD), Hans Eklin (KD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 7 och
avslår motionerna

2021/22:1652 av Rickard Nordin (C) och

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 7.

Ställningstagande

I dag påverkas den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) om den försäkrade går ned i arbetstid utan att samtidigt fylla ut med lika många föräldrapenning-dagar. Bland annat för att underlätta för pappor att vara föräldralediga när barnen är lite äldre bör SGI:n för föräldralediga skyddas i tre år.

15. SGI-skydd, punkt 6 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:1652 av Rickard Nordin (C) och

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 7 och

avslår motion

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

För att underlätta för pappor som i regel tar ut föräldraledigheten i ett senare skede bör en möjlighet att koppla SGI-skyddet till hur länge en förälder har varit ledig utredas.

Vidare bör regeln om att föräldrapenning måste tas ut under minst fem dagar per vecka när barnet har fyllt ett år för att föräldern inte ska gå miste om sin SGI ändras.

16. Snabbhetspremien, punkt 7 (M, C, MP)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Rasmus Ling (MP) och Ann-Sofie Alm (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 9,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 7 och

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP) yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Den s.k. snabbhetspremien i föräldraförsäkringen bör tas bort. Det finns risker med såväl alltför täta födslar som med lång frånvaro från arbetsmarknaden. Att ta bort premien skulle bidra till att kvinnor är borta en kortare tid från arbetsmarknaden och därmed till en högre inkomst och pension.

17. Tillfällig föräldrapenning, punkt 8 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 16 och
avslår motionerna
2021/22:1524 av Camilla Brodin (KD) och
2021/22:3075 av Sofia Amloh m.fl. (S).

Ställningstagande

Om ett barn under 18 år avlider bör varje vårdnadshavare ha rätt att vara ledig 22 dagar med ersättning i form av tillfällig föräldrapenning (sorgepeng). Det är av stor vikt att föräldrar ges utrymme till sorgearbete och att samhället har god förmåga att möta föräldrar i sorg.

18. Graviditetspenning, punkt 9 (SD, KD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD) och
Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3 och
2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Kvinnors trygghet i slutet av graviditeten måste stärkas. Alla kvinnor bör därför oavsett hälsotillstånd och yrke få rätt till ett antal dagar med graviditetspenning under de sista 30 dagarna före beräknad förlossning.

19. Översyn av graviditetspenningen, punkt 10 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har i sin rapport ISF 2014:25 angett att Försäkringskassans bedömningar är betydligt mer restriktiva än vad lagstiftningen kräver. ISF rekommenderar att myndigheten gör sammanvägda bedömningar av rätten till graviditetspenning i enlighet med vad som framgår av lagstiftningen. En översyn bör göras i enlighet med ISF:s rekommendationer.

20. Företagare, punkt 11 (S, V)

av Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Björn Petersson (S), Elsemarie Bjellqvist (S) och Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 31,

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L) i denna del,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

En särskild utredare har fått i uppdrag att bl.a. göra en helhetsöversyn av regler och processer kring företagares trygghetssystem (dir. 2020:71). I utredningsbetänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart (SOU 2021:98) lämnar utredaren förslag bl.a. om hur sjukpenninggrundande inkomst ska fastställas för företagare med inkomst av näringsverksamhet. Med hänsyn till att detta och andra förslag som rör företagares trygghetssystem bereds inom Regeringskansliet saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen om föräldraförsäkringen för företagare.

21. Föräldraledighet i ensamföretag, punkt 12 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Samhället måste underlätta för ensamföretagare att vara föräldralediga med ersättning, t.ex. genom att staten finansierar delar av en vikaries utbildningstid. Det bör tillsättas en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag.

22. Informationsuppdrag, punkt 13 (M, SD, C)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Ann-Sofie Alm (M) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna
2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 30 och
2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att informera föräldrar och blivande föräldrar om hur olika val påverkar privatekonomin. Exempelvis bör Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten informera om sannolika effekter av olika val kopplade till föräldraskapet – såsom föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst – i syfte att föräldrar och blivande föräldrar ska kunna fatta så välinformerade beslut som möjligt.

23. Barnbidrag, punkt 14 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 7 och avslår motionerna
2021/22:23 av Angelica Lundberg (SD),
2021/22:31 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD),
2021/22:528 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och
2021/22:1611 av Magnus Ek och Jonny Cato (båda C).

Ställningstagande

Utformningen av dagens barnbidrag och flerbarnstillägg missar en särskild grupp, nämligen ensamstående föräldrar. En utredning bör därför titta på ensamstående föräldrars ekonomi och vid behov lämna författningsförslag om ett tillägg i barnbidraget som riktar sig till denna grupp.

24. Flerbarnstillägget, punkt 15 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och avslår motionerna
2021/22:35 av Angelica Lundberg (SD),
2021/22:530 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:605 av Jan Ericson (M),
2021/22:1744 av Åsa Hartzell (M),
2021/22:3177 av Helena Bouveng (M),
2021/22:3326 av Sofia Westergren (M),
2021/22:3587 av Lars Beckman (M) och
2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkande 2.

Ställningstagande

När flerbarnstillägget genom en reform 2005 kom att omfatta redan det andra barnet i en familj försvagades den ekonomiska omfördelningen kraftigt, samtidigt som den generella förstärkningen av den disponibla inkomsten var marginell. Flerbarnstillägget bör därför avskaffas för det andra barnet och de statliga medel som frigörs kan därmed användas på ett sätt som kan förväntas ge bättre målpuppfyllelse.

25. Underhållsstöd, punkt 16 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 21 och avslår motionerna

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 15 och

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 41.

Ställningstagande

Skillnaderna mellan underhållsbidrag och underhållsstöd är fortfarande förhållandevis stora. Om beräkningsgrunderna i de två systemen blev mer lika skulle det sannolikt öka förutsättningarna för föräldrar att komma överens om barnets försörjning. Dagens parallella system med underhållsbidrag och underhållsstöd bör därför ersättas med en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som beräknas utifrån årsinkomst, tar hänsyn till faktisk betalningsförmåga och motsvarar den egna levnadsstandard.

26. Underhållsstöd, punkt 16 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 41 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 21 och

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 15.

Ställningstagande

Föräldrarna är de som har huvudansvaret för barnens försörjning – inte staten. Därför bör underhållsstödet utformas så att det tydligt framgår att det i första hand är föräldrarna som har det ekonomiska ansvaret för sina barn. Samarbete

och frivilliga överenskommelser ska betonas samtidigt som föräldrar som befinner sig i ekonomisk utsatthet ska stödjas.

27. Underhållsstöd, punkt 16 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 15 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 21 och

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 41.

Ställningstagande

Systemet bör förändras så att fler separerade föräldrar betalar underhåll motsvarande sin andel av de faktiska kostnaderna. Föräldrar ska kunna avkrävas ett högre underhåll till sin expartner jämfört med vad som gäller i dag. Nivån på vad Försäkringskassan kan begära tillbaka för utbetalt underhållsstöd bör ses över. Det ökar rättvisan och har dessutom viktiga jämställdhetseffekter.

28. Bostadsbidrag, punkt 17 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt

2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:3417 av Emma Hult (MP) yrkande 11,

2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 23,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 11–15 och

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 85.

Ställningstagande

Bostadsbidragets nuvarande konstruktion kan ge upphov till återkrav och skuldsättning. Det är angeläget att minska risken för detta, varför bostadsbidraget bör beräknas på mer aktuella inkomstuppgifter. Regelverket behöver göras om så att återkraven blir färre.

En förälder som har barn tidvis boende hos sig måste i dag ha en bostad om minst 40 kvadratmeter med minst två rum och kök. För att minimera konfliktytor är det viktigt att detta krav på boyta för umgängesbidrag tas bort.

För de individer som är i behov av bostadsbidrag och bostadstillägg är det av största vikt att dessa förmåner täcker det faktiska behovet av ekonomiskt stöd utifrån rådande hyresnivåer. Reglerna för bostadsbidrag och bostadstillägg måste följa hyressättningen på ett bättre sätt.

29. Bostadsbidrag, punkt 17 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 23,
2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 11–15 och
2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 85 och
avslår motionerna
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20,
2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1 och
2021/22:3417 av Emma Hult (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Det är rimligt att ett hemmaboende barn som lämnat skolan och har en stadigvarande inkomst bidrar till hushållets kostnader. Samtidigt finns det ett värde i att barn och ungdomar får pröva på att arbeta utan att det påverkar föräldrarnas rätt till bostadsbidrag. Det bör därför övervägas om någon form av fribelopp ska införas för barns förvärvsinkomster. Det finns även anledning att se över barns förmögenhetens inverkan på rätten till bidrag.

För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt vara minst 40 kvadratmeter stor. Motsvarande krav gäller inte för föräldrar med hemmavarande eller växelvis boende barn. Bostadsbidraget får inte vara utformat så att det hämmar barnens rätt till båda sina föräldrar.

En faktor som påverkar bostadsbidraget är antalet dagar som respektive förälder har barnet boende hos sig, eftersom det avgör om barnen betraktas som hemmavarande eller umgängesbarn. Enligt Försäkringskassan är den gränsen tolv dagar per månad, dvs. cirka tre dagar per vecka. Det förefaller alltför restriktivt och riskerar att leda till ekonomisk osäkerhet och en osäkerhet för såväl barn som förälder kring boendet.

Eftersom bidraget beräknas utifrån årsinkomst minskar nyttan av att någon i hushållet ökar sina inkomster, och i förlängningen riskerar den enskilde att bli återbetalningsskyldig. Bostadsbidragets konstruktion bör ändras för att förstärka skyddet för ekonomiskt utsatta familjer och motverka negativa marginaleffekter. En möjlighet är att införa en månatlig avstämning av inkomstunderlaget.

30. Bostadsbidrag, punkt 17 (MP)

av Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3417 av Emma Hult (MP) yrkande 11 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20,

2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 23,

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 11–15 och

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 85.

Ställningstagande

Bostadsområden ska präglas av en blandning av bostadstyper. Det befintliga bostadsbeståndet nyttjas bättre genom att inneboende får rätt till bostadsbidrag. Bostadsbidraget bör dessutom höjas.

31. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 och avslår motionerna

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 8–10 och

2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 14.

Ställningstagande

Kön med ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning måste åtgärdas. Problemet med långa handläggningstider behöver lösas före 2023. Regeringen arbetar med frågan men det är av yttersta vikt att den fortsätter verka för att handläggningstiderna kortas ned och ser till att Försäkringskassan har de verktyg myndigheten behöver för att skyndsamt minska kön och för att kunna hålla en hög rättssäkerhet med korrekta bedömningar över hela landet.

32. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 8–10 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 och

2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 14.

Ställningstagande

Handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen har gradvis vuxit och blivit långa. I dag uppgår handläggningstiderna till omkring åtta månader. Det är uppenbart att regeringens åtgärder för att korta ned handläggningstiderna är otillräckliga. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med ytterligare åtgärder för att förkorta handläggningstiderna för de nya förmånerna.

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har kritiserat Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar, vilken leder till lägre eller utebliven ersättning för många föräldrar. Det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det

normala föräldraansvaret, och regeringen bör därför återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner.

Det är bra att ISF fick i uppdrag att granska införandet av omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen, men under tiden granskningen pågick och förslagen bereds kommer ännu fler människor att drabbas. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget.

33. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 18 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 14 och avslår motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 32 och

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 8–10.

Ställningstagande

Med hänsyn till smittskyddslagens (2004:168) förbud mot amning för kvinnor som lever med hiv och för att likvärdiga villkor ska gälla i fråga om merkostnader vid specialkost som är nödvändig för barn av medicinska skäl, bör möjligheten att ge merkostnadsersättning för modersmjölk ersättning till kvinnor som lever med hiv och föder barn ses över.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:23 av Angelica Lundberg (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reservera barnbidrag vid vårdnadstvister och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:31 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låsa föräldradagar vid vårdnadstvister och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:35 av Angelica Lundberg (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:528 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behovspröva barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:530 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att invertera flerbarnstillägget vid barn- och studiebidrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:605 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa barnbidrag och flerbarnstillägg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:646 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avkvotera föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1524 av Camilla Brodin (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om att införa tio kontaktdagar per barn och år till föräldrar som har barn med kronisk sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1611 av Magnus Ek och Jonny Cato (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en behovsprövning av barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1652 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ändra föräldrapenningens regler för att ge föräldrar samma möjligheter att tillbringa tid med sitt barn utan att riskera sin ekonomiska trygghet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1744 av Åsa Hartzell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1787 av Elin Gustafsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell graviditetspenning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av lagstiftningen för graviditetspenningen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till tillägg för ensamstående vårdnadshavare och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnets bästa och att varje barns unika behov ska vara centralt i utformningen av föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa reserverade dagar i föräldraförsäkringen och återge valfriheten till familjerna och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att föräldrapenningen ska kunna överlåtas till mor- och farföräldrar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad flexibilitet i föräldrapenningen genom att ta bort fyraårsregeln och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet dagar med sorgepeng och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regelverket om bostadsbidrag så att färre återkrav krävs och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort krav på boyta för umgängesbidrag och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja adoptionsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda socialförsäkringssystemet så att småföretagare i större utsträckning kan ta del av trygghetssystemet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt verka för att korta handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2539 av Roger Hedlund m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för höjd övre gräns för bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om en individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag baserat på modellen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med ytterligare åtgärder för att förkorta handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2893 av Roger Hedlund (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra överlåtande av föräldraledighet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3075 av Sofia Amløh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till tillfällig föräldrapenning för föräldrar med vuxna hemmaboende barn med utvecklingsstörning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3177 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3182 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en delad föräldrapenning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3232 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificering genom arbete för full föräldrapenning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3326 av Sofia Westergren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att planera för en utfasning av flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3382 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att utreda formerna för en ny modell för en modern, flexibel och jämställd föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3417 av Emma Hult (MP):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbidraget och bostadstillägget ska förbättras och det befintliga bostadsbeståndet ska nyttjas bättre genom att det blir möjligt för inneboende att få bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3505 av Martin Ådahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till den ena föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse, med undantag för ensamstående föräldrar som har rätt att utnyttja hela föräldraledigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av föräldraförsäkringen i syfte att utarbeta en modern föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3520 av Martina Johansson m.fl. (C):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bostadsbidraget för särlevande föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3587 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en omfördelning skulle kunna ske av flerbarnstillägget till ett förstabarnstillägg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3649 av Martina Johansson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra jämställdhetsbonusen samt införa en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa lägstಾನിവådagarna i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år, i stället för som i dag fyra år, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet med obegränsat antal dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av för barnet andra viktiga vuxna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att koppla skyddet av föräldrarnas sjukpenninggrundande inkomst till hur länge hen har varit ledig i stället för barnets ålder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den s.k. snabbhetspremien och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att småföretagare under sin föräldraledighet ska kunna bedriva viss begränsad administrativ styrande verksamhet i sitt företag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka inkomster och vilka tillgångar som ska räknas in i underlaget för bedömningen av rätten till bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta konsekvenserna för ensamstående föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn bör beaktas och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbidragets effekter på olika familjekonstellationer bör beaktas och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att införa månadsavstämning avseende underlag för bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att avskaffa flerbarnstillägget för barn nummer två och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av föräldraförsäkringen i syfte att utarbeta en föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra jämställdhetsbonusen samt införa en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst och tillkännager detta för regeringen.
85. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bostadsbidraget för särlevande föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3827 av Louise Meijer (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att helt avskaffa rätten till retroaktiv föräldrapenning för nyanlända och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa föräldrapenningen till att bara omfatta rätt till grundersättning upp till ett års ålder på barnet för de som aldrig varit självförsörjande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3936 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kvoteringsen av föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bred översyn av de ekonomiska stödformerna för föräldrar som lever isär, däribland underhållsstödet, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 90 dagars öronmärkt föräldrapenning för vardera föräldern, även för föräldrapenning på grundnivå, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka möjliga incitament det finns för att föräldrar ska vilja välja ett mer jämställt och konsoliderat uttag av föräldrapenningdagarna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa föräldraförsäkringen till företagares och s.k. kombinatorers villkor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med relevanta lagändringar för att föräldrapenningen på grundnivå, dvs. för den som inte har en arbetsinkomst, ska begränsas till 365 dagar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de 90 reserverade dagarna i föräldraförsäkringen även ska gälla dem som saknar sjukpenninggrundande inkomst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra fler dagar med föräldrapenning till dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort snabbhetspremien i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4032 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över föräldraförsäkringen för föräldrar som är företagare eller som både lönearbetar och driver företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att informera blivande föräldrar om hur olika val påverkar privatekonomin och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra fler dagar med föräldrapenning till dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort snabbhetspremien i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större flexibilitet att överföra dagar till andra personer i barnets närhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de 90 reserverade dagarna i föräldraförsäkringen även ska gälla de som saknar sjukpenninggrundande inkomst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tredelad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4094 av Annika Hirvonen och Annika Strandhäll (MP, S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även dagar med föräldrapenning på grundnivå ska ingå i den tid för vilken en förälder inte kan lämna över sin rätt till föräldrapenning till någon annan (den s.k. reserverade tiden) och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4103 av Mats Berglund (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare individualisera föräldradagarna i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i övrigt modernisera föräldraförsäkringen i linje med intentionerna från föräldraförsäkringsutredningen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4166 av Ebba Busch m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om familjens betydelse för barnen och samhället och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att föräldrarna är de viktigaste personerna i barnets liv och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla politiska beslut ska analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för familjer och nära relationer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att politiken ska möjliggöra för föräldrar att få mer tid för barnen och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer flexibel föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa tvångskvoteringen i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den sjukpenning- och föräldrapenninggrundande inkomsten för föräldralediga bör skyddas i tre år och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en rätt för vårdnadshavare att överlåta föräldrapenningdagar även till närstående som inte lever i samma hushåll och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga föräldrapenningdagar ska kunna användas som ”dubbeldagar” och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om en generell graviditetspenning under den sista månaden av graviditeten och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i fråga om underhållsstöd betona föräldraansvaret och fokus på samarbete och frivilliga överenskommelser samtidigt som föräldrar som befinner sig i ekonomisk utsatthet ska stödjas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4173 av Pia Steensland m.fl. (KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge kvinnor som lever med hiv och föder barn merkostnadsersättning för modersmjölksersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en friare föräldraförsäkring med fler dubbeldagar, avskaffad kvotering, möjlighet att överlåta föräldrapenningen till annan närstående och höjda lägstanivådagar och tillkännager detta för regeringen.